

**UCHWAŁA NR LVI/6/2024
RADY POWIATU KOŚCIERSKIEGO**

z dnia 20 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Psychologiczno – Terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową”.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 r. ze zm.)

**Rada Powiatu
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Program Psychologiczno – Terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kościerskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marcin Modrzejewski

Uzasadnienie

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań powiatu z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z założeniami krajowego „programu przeciwdziałania przemocy domowej” zakłada się tworzenie spójnego i skutecznego systemu przeciwdziałania występowania zjawiska przemocy, skuteczność ochrony osób doznających przemocy domowej, skuteczność działań skierowanych do sprawców przemocy domowej poprzez zintensyfikowanie działań profilaktycznych oraz zwiększenie poziomu kompetencji podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Całość realizacji zadań z powyższych obszarów w powiecie stanowi „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Powiecie Kościerskim na lata 2024 – 2028” oraz dwa programy oddziaływań na osoby stosujące przemoc:

1. „Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową”,
2. „Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową”.

Zaplanowane działania są spójne z wyznaczonymi kierunkami w następujących dokumentach strategicznych:

1. Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030
  2. Wojewódzkim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2030
  3. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kościerskiego na lata 2022 – 2026,
- Dotychczasowy program przyjęty uchwałą Nr XXXI/5/2022 Rady Powiatu Kościerskiego z dnia 19 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kościerskim na lata 2022-2026”, zawierał program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z rekomendacją Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego dla podmiotów prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową, program winien być realizowany w oparciu o odrębnie opracowany dokument i przyjęty przez Radę Powiatu.

W związku z wprowadzonymi w 2023r. zmianami legislacyjnymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz rekomendacją PUW, zachodzi konieczność wprowadzenia zmian, które w założeniach mają zwiększyć skuteczność oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Mając powyższe na względzie, podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.

Załącznik
do Uchwały Nr LVI/6/2024
Rady Powiatu Kościerskiego
z dnia 20 lutego 2024 r.

**PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO - TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ**

Kościerzyna, luty 2024

SPIS TREŚCI

Wstęp

1. Cele programu
2. Założenia programu, reguły uczestnictwa
3. Metody i formy pracy. Czas trwania programu
4. Treści merytoryczne programu
5. Odbiorcy programu
6. Sposób naboru uczestników
7. Działania monitorujące oraz ewaluacja programu
8. Działania Programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Kościerskim

Wstęp

Program psychologiczno - terapeutyczny jedną z form oddziaływań skierowaną do osób stosujących przemoc w rodzinie. Stanowi uzupełnienie i rozwinięcie działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w ramach programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, jak i osób, które uczestniczyły w innych formach terapii bądź wsparcia.

Powyższy Program ma służyć przede wszystkim rozwijaniu i utrwalaniu zmiany zachowań, pogłębieniu samoświadomości, a także poznaniu nowych form zachowań prospołecznych.

Opracowanie i realizacja programów psychologiczno - terapeutycznych (skrót: PPT) dla osób stosujących przemoc domową jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat. Zadanie to wynika z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Standardy realizacji programów oraz kwalifikacje osób prowadzących zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy i rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.

Programy psychologiczno – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie od roku 2022. Uczestniczyło w nich do tej pory 16 osób. Prowadzony monitoring pokazał, że wszystkie te osoby zaprzestały lub ograniczyły stosowanie przemocy wobec najbliższych.

Doświadczenia PCPR pokazują, że PPT jest niezbędnym działaniem mającym na celu przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym oraz społecznym.

1. Cele programu

Głównym celem programu jest utrwalenie przez osoby stosujące przemoc zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, a w konsekwencji zatrzymanie przemocy w rodzinie. Kształtowanie motywacji uczestnika do zmiany zachowań przemocowych poprzez wydobywanie możliwych korzyści płynących ze zmiany oraz wskazywanie strat wynikających z jej braku. Program koncentruje się na zmianie zachowań przemocowych oraz poprawie relacji rodzinnych / partnerskich poprzez:

- 1) wzbudzenie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
- 2) zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
- 3) nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
- 4) nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
- 5) poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- 6) nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- 7) rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
- 8) pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
- 9) diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- 10) wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

2. Założenia programu, reguły uczestnictwa

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie. Realizowany będzie w budynku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie w godzinach popołudniowych.

Zajęcia prowadzone będą przez osoby spełniające kwalifikacje zgodnie z § 5 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy. Program realizowany będzie 1 raz

w roku i będzie to uzależnione od otrzymania środków na zadanie. Program opiera się na rekomendacjach dla podmiotów prowadzących program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego. Jest także zgodny z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy oraz Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała RM Nr 205 z dnia 9 listopada 2023 r.)

Program będzie realizowany w podejściu integrującym ducha terapii motywującej oraz terapii skoncentrowanej na rozwiązaniu oraz przy wykorzystaniu technik pracy nurtu terapii poznawczo - behawioralnej. Podejścia te wskazują styl pracy skupiający się na motywującym poszukiwaniu rozwiązania, koncentrują się na zmianie, do której można dążyć małymi krokami. Program ma się przyczyniać do umocnienia zmiany w postawach i zachowaniach osób stosujących przemoc.

Udział w programie psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową poprzedzony jest podpisaniem kontraktu, który określa zasady uczestnictwa w programie. Kandydat zgadza się na kontakt realizatora z osobami wobec których stosowana jest przemoc oraz zobowiązuje się do udziału w programie i informowania o ważnych zmianach.

W celu uznania, że osoba ukończyła program, wymagane jest uczestnictwo w co najmniej 75% godzin różnych oddziaływań (indywidualnych i grupowych). Ukończenie programu zostaje potwierdzone zaświadczeniem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra w sprawie wzoru tego zaświadczenia.

3. Metody i formy pracy. Czas trwania programu

Program psychologiczno – terapeutyczny w powiecie kościerskim będzie realizowany w formie zajęć indywidualnych i/lub grupowych, w zależności od potrzeb uczestników zgłaszających się do programu. Program będzie obejmować:

- zajęcia indywidualne i grupowe – nie mniej niż 20 godzin zajęć grupowych i przynajmniej 2 godziny zajęć indywidualnych dla każdego uczestnika. Faktyczna liczba godzin będzie wynikać z diagnozy potrzeb i motywacji osób – uczestników programu, zależna jest jednak od możliwości finansowych. Łączny czas trwania programu obejmuje od 10 godzin do 30 godzin. W wyjątkowych sytuacjach, program może być realizowany w formie spotkań indywidualnych – nie mniej niż 10 godzin zajęć dla 1 uczestnika (fakt ten zostanie wówczas uzasadniony w dokonywanej diagnozie).

4. Treści merytoryczne programu

Realizacja programu przebiegać będzie w zależności od specyfiki uczestników i problemów przez nich zgłaszanych, w tym szczególnie w zależności od zdiagnozowanych czynników wpływających dotychczas i aktualnie na relacje w rodzinach uczestników oraz poziomu samoświadomości i motywacji uczestników.

Szczegółowy harmonogram spotkań zostanie opracowany przez osoby prowadzące program, obejmujący m.in. tematykę:

- wzmacnianie motywacji do zmiany poprzez pokazywanie korzyści ze zmiany
- omówienie znaczenia indywidualnych zasobów oraz radzenia sobie ze stresem. Analiza zasobów indywidualnych, mogących pomagać zmianie,
- rozwijanie świadomości powiązań między przekonaniem, emocjami i zachowaniami aby uczestnik mógł lepiej zrozumieć siebie i wziąć odpowiedzialność za swoje zachowanie,
- historia życia a przemoc – wgląd w przyczyny własnych problemów związanych z przemocą,
- ćwiczenie nowych strategii radzenia sobie z trudnościami. Budowanie nowego systemu wartości i systemu moralnego,
- nawroty – budowanie swojego systemu wsparcia w sytuacjach trudnych oraz poczucia wpływu na siebie,
- zasady zdrowego rozwiązywania sporów, konfliktów z zachowaniem szacunku dla członków rodziny – w tym dzieci,
- przełamywanie stereotypów, postaw, przekonań dotyczących płci, pełnionych ról społecznych,
- rozwijanie umiejętności komunikacyjnych opartych na modelu porozumienia bez przemocy,
- dokąd zmierza moja rodzina? – wyznaczanie kierunków rozwoju relacji związku/rodziny.

5. Odbiorcy programu

Program skierowany jest do osób pełnoletnich stosujących przemoc, które wcześniej uczestniczyły w innych oddziaływaniach dla osób stosujących przemoc domową. W programie mogą brać udział:

- 1) osoby, które z własnej inicjatywy zgłoszą się do uczestnictwa w programie lub zostaną zmotywowane przez instytucje wspierające rodzinę,
- 2) osoby, które zostały skierowane przez Zespół Interdyscyplinarny na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej,

- 3) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej, wobec których Sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując ich do uczestnictwa w programie,
- 4) rodzice, którzy mają ograniczoną władzę rodzicielską lub są jej pozbawieni w wyniku zaniedbań i niewypełniania funkcji rodzicielskich,
- 5) osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień,
- 6) osoby zamieszkujące poza powiatem kościerskim.

6. Sposób naboru uczestników

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie prowadzi ciągły nabór uczestników zainteresowanych udziałem w programie. Ponadto PCPR opracowuje informator zawierający m.in. dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno - terapeutycznych; ewidencjonuje instytucje rządowe i samorządowe, podmioty oraz organizacje pozarządowe, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc domową, a w szczególności realizują programy korekcyjno – edukacyjne i co roku aktualizuje na stronie internetowej powiatu bazę teleadresową podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oferty dla osób stosujących przemoc domową, a także przesyła zaktualizowany informator ze swojego powiatu właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom – do dnia 30 stycznia i 31 lipca każdego roku. Realizacja tych zadań pozwala na usprawnienie współpracy z innymi jednostkami w zakresie naboru uczestników.

Osoby zainteresowane mogą zgłaszać się telefonicznie lub osobiście w czasie trwania pracy urzędu. Pracownik I kontaktu, dokonuje wstępnej diagnozy, udziela informacji i wyjaśnia sposób dalszego postępowania. Osobom skierowanym do udziału w programie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej wydawane jest zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie. Forma realizacji programu dostosowana jest do liczby uczestników i ich potrzeb. Przeprowadzona diagnoza zjawiska przemocy w powiecie kościerskim wskazuje na fakt, iż dotychczasowa dostępność PPT jest wystarczająca.

7. Działania monitorujące oraz ewaluacja programu

Monitoring oddziaływań psychologiczno terapeutycznych prowadzony będzie w trakcie trwania edycji oraz po jej zakończeniu poprzez kontakt z osobami najbliższymi dla uczestnika

programu i rozmowy z uczestnikiem na temat bieżących spraw. Trenerzy realizujący program przedstawiają sprawozdanie z realizacji zajęć PPT każdorazowo po zakończeniu edycji. Ponadto na ostatnim spotkaniu dokonywane będzie podsumowanie uczestnictwa w programie i wypełnienie ankiety ewaluacyjnej. Monitoring będzie odbywał się do 3 lat po zakończeniu edycji, co pół roku, poprzez kontakt i rozmowę z uczestnikami lub ich rodzinami bądź innymi osobami, np. pracownikami instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Coroczne sprawozdanie z realizacji programu przedstawione będzie Radzie Powiatu Kościerskiego oraz Pomorskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu.

8. Działania Programu Psychologiczno - Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Kościerskim.

OBSZAR III: ODDZIAŁYWANIA NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC					
Lp.	Rodzaj działania	Proponowane zadania w ramach działania	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	1. Realizacja programu psychologiczno - terapeutycznego	1.liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno - terapeutycznych 2. liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno - terapeutycznych, 3. liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno - terapeutycznych.	PCPR	
2.	Badanie skuteczności programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,	1. Prowadzenie monitoringu sytuacji uczestników przez okres 3 lat od ukończenia programu	1. liczba osób stosujących przemoc, które po ukończeniu programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy	PCPR	OPS/ZI/Sąd Rejonowy/ Policja/NGO
3.	Opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno - edukacyjny lub psychologiczno - terapeutyczny	1. stwarzanie możliwości do realizacji programów,	1. liczba programów wspierających realizowanych w gminach i powiecie	PCPR, OPS	